

FEJÉRMEGYEI NAPLO

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesöljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor erőfőz. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és esütőrtökön délelőtt. Késiretek nem adának vissza.	Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótalajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Nagyzedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyiltter soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
---	---	---	--	---

Köteleességek.

(b. f.) Nagy és következményekben beláthatatlan események küszöbén állunk. Két hét múlva életbelép a polgári házasság és az állami anyakönyvvezetés, az év végén pedig általános megyei tisztújítások lesznek. Mindkét esemény olyan fontos és oly nagy kihatással lesz politikai és közéletünkre, hogy ismételtelen kell velök foglalkozni és ismételtelen kell figyelmünket hazánkfiaink azon köteleességekre, a melyeknek teljesítése vagy elmulasztása döntő hatással lesz hazánk jövőjére.

Tudjuk mi azt jól, hogy hiába beszélünk az uralmon levő rendszer által demoralizáltaknak, a kik egyéni függetlenségüket, meggyőződésüket eladták, a kik akaratlan eszközei, rab-szolgái a liberalizmus nevében zsarnokoskodó modern despotáknak, vagy a mi még rosszabb, ezeknek öntudatos büntársai. Értjük az állami, a városi és megyei tisztviselőket, de első sorban a kormány megyei biztosaikat, a főispánokat. Országszerte ismeretes dolgokat kellene felmelegítenünk, ha részletesen elmondanók, mennyire metelyezték meg ezek az urak felsőbb parancsra közéletünket, mennyire hamisították meg a szabadság és testvériség magasztos eszméit és mily célzatosan terjesztették azon monstruózus nézetet, hogy az egyedül üdvözölő kormányrendszer a liberalizmus. Szívesen elismerjük, hogy sok, sok esetben belső meggyőződésük rovására és nagy lelki küzdelmek árán cselekedtek és cselekednek ma is ezek az urak, de eljárásuk ez esetben annál nagyobb beszámítás alá esik, mert közfelfogás szerint jellemtelen ember az, a ki másképpen gondolkodik és másképpen cselekszik.

A főbűnösök azért azok a liberális államférfiak, a kik husz év óta Tisza Kálmántól kezdve egészen le Bánffy Dezső báróig intézték hazánk ügyeit. 1875 előtt ez volt kormányférfiak jelszava: A haza minden előtt. Tisza Kálmán óta így hangzik ez a jelszó; A pártédek minden előtt. A véderő vita megingatta nemcsak Tisza Kálmán pozícióját, hanem

a liberális párt uralmát is. Tisza Kálmán visszavonult az ügyek vezetésétől, hanem azért megmaradt a szabadelvű párt lelkének és midőn látta, hogy ez a párt egyre züllik, társaival együtt merész, szinte kétségbeesett lépésre határozta el magát. Felvetette az egyházpolitikai kérdések sorozatát. A liberalizmus látszólag nem rosszul számított. Tizenöt éves uralma alatt odáig vitte, hogy a katolicizmus nagy teste elkábult, egykedvűen, lomhán nézte a dolgok folyását, míg ellenben az atheizmussal kacérkodó protestáns felekezetekben és az ijesztően elhatalmaskodó zsidóságban ravaszul és céltudatosan fokozta az étvágyat azon erkölcsi és anyagi javak után, melyeknek törvényes tulajdonosa az örök isteni és az ezeréves emberi jog szerint a katolicizmus. Így történt, hogy az akatholikusok szövetkezve léptek sorompóba a katolicizmus ellen, így született meg az egyházpolitikai harc, a melynek egyes fázisait olvasóink jól ismerik, így történt, hogy az egyház megaláztatott a szabadkőművesség, az istentelenség vizeiben evező modern állam előtt.

De nem egészen így történt. Egy kis hiba esett a liberálisok számításában. Nagy zajjal kezdtek munkájukhoz. A fülsikító zaj felébresztette a katolikusokat és ezek látva a veszélyt, a mely jövőjüket, az egyház és a haza jövőjét fenyegeti, szervezkedtek társadalmilag a katolikus körökben, politikailag a néppártban.

Október 1-én életbelépnek a szentesített egyházpolitikai törvények s az országgyűlés ugyanezen időtáiban negyedszer fog foglalkozni a felekezet-nélkülég és a zsidó hitre áttéréssel. A liberalizmus már belefáradt a hosszú küzdelembe, a mire többek közt az életbeléptetés körül már most is mutatkozó és okt. 1-én még inkább feltűnő hibák, tévedések és zavarok valának. És ugyanaz a rendszer, a mely éveken át sárral dobált mindent, a mi katolikus, a mely a hercegprímástól és nunciustól kezdve az utolsó falusi káplánig minden katolikus szidott és gyalázott, gyanúsított és üldözött, a mely tagadta a katolikusok hazafiságát: ez a rendszer most ugyan-

ezeknek békészeretetére, vallásos ságára és hazafiságára appellál, és kéri őket, nyugodjanak bele a liberális egyházráló új állapotokba.

De vajjon hazafias dolog-e nyugodtan tünni nemcsak a lelkiismereti szabadságunkon és egyházunkon, hanem a hazán is ejtett súlyos sebeket? A néppárt, azaz az ország katolikusainak összessége harsány *nem*-mel válaszol e kérdésekre és szent köteleességérettől áthatva folytatja szervezkedését, hogy fokozott erővel — a parlamentben és a parlamenten kívül — lassankint visszaszerezze azt, a mi minket jogszerint illet. Késérő családás érte a liberális tábor az életbeléptetés küszöbén. A néppárt most gyors egymásutánban alakuló és szervezkedő nagygyűléseket tart, a szept. 29-én kihirdetendő közös pásztorlevél pedig szankcionálni fogja ezen szervezkedést és fokozza a liberálisok csalódását még az, hogy a néppárt egy percig és egy tapodtatnyival sem fogja elhagyni a törvény útját, az alkotmányos küzdelem terét. A főrendiház pedig ismét le fogja szavazni a felekezetnélküliséget és mindent, amit bele akarnak csempészni.

De nem kevésbé fontos köteleessége a néppártnak a megyei tisztújításokkor is megtenni a magáét. A közigazgatási reformjavaslat még nincsen az országgyűlés elé terjesztve, de az állami közigazgatás már tényleg létezik, a mennyiben a megyei tisztviselő karok, de még a községi jegyzőknek is legfőbb törvénye már nem a megyék és a községek autonómiájának megóvása, hanem szolgálalkü teljesítése annak, a mit a főispánok által a kormány parancsol nekik. A katolikusok hazafias köteleessége tőlük telhetőleg véget vetni ezen szégyenletes állapotnak és ha az általános tisztújításokkor nem is győzhetnek — a mi tekintve a megyebizottságok mai család összeállítását, valószínű, sőt biztos — ne csüggedjenek, hanem maradjanak alkotmányos ellenzékben és kísérjék éber figyelemmel a megyei és községi tisztviselők működését. Az ellenség ereje hanyatló félben van, a miénk növekszik. Videant consules!

Jó tanácsok.

Mióta az egyházi politikai reformok napi rendben vannak azóta, csodák csodája! a farkasok, egyházunk ellenségei nem szünek meg több ravaszsággal, mint ügyességgel a bárányt, egyházunkat annyi jó tanácsossal tartani, mintha semmi se feküdnék e farkasok szíven annyira, mint szeretett(?) bárányuk, egyházunk drága életének és prosperálásának minél hosszabb időre való biztosítása.

Mivel tehát e jószívű(?) emberek ép az ellenkezőjét szeretnék, azért jó lesz tanácsaiknak fel nem ülni, állván rólunk is e szavak: timeo Danaos, et dona ferentes. Ha pedig az egyház nem e kötes őrökü tanácsok szerint, hanem saját érdekeinek megfelelően, de mindig alkotmányos határok között eszelekednek, akkor papságunk könnyen kollízióba jöhetne a törvényszékek büntető karával, ezt kikerülendők, legjobb lesz, alkotmány-biztosított jogokkal nem élve, feltétlenül meghódolni a modern államok omnipotenciájára előtt.

No ilyen büntető jogról s annak kezelőiről a kultur-népek elmondhatnák: nem a hollókat, csak a galambokat bántja. Különbözik mi az egyház szolgáit nem foltjuk a törvények szigorától, mert ha ezek igazságosak: ugy az egyháziak lesznek az utolsóak, a kik részölgálnak e büntetésre, ha pedig igazságtalanok: akkor többet fognak ártani az államoknak, mint az egyházaknak. Példa ez állításunk megerősítésére Poroszország májusi törvényeivel. Ugyanez fog történni hazánk decemberi törvényeivel is. Gottes Mühen mahlen langsam.

De mikor a jó tanácsok értelmében a klerusnak annyira érdekében fekszik, hogy nyugodjék bele a változhatatlanba. Hagyják e jámbor urak annak megítélését, hogy mi válik az egyház előnyére, csak az e kérdésben egyedül illetékes egyházra, ha csak nem annak a fejtetőre állított teóriának hívei, melyet a „Pesti Hirlap“ egyik számában — a történelmet teljesen ignorálva — propagál, mely szerint „az egyház nem önmagáért, hanem az államért van. (?) Az egyház is csak eszköz az állam céljainak előlérsére“.

TÁRCA.

Csonakirándulás Sziget-Ujfalutól Zimonyig.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája. —

Írta: dr. Hufnagel János.

A hajón unalmasnak, a vasúton kényelmetlennek találjuk az utazást; kocsin manapság már csak kényeszerűségről teszünk meg nagyobb utat, mert agyoncsigázza, halálra fárasztja az embert. A ki magát az utazást cólnak tekintie és abban szórakozást keres, az utazék ladikón! A sportnak ez az egészséges, meg kellemes nome még nem részszil az illó figyelemben.

Miért?

Midőn előállottam vele, hogy a közel ötszáz kilométernyi utat megjáróm ladikón, lebeszélmi iparkodtak éppen a szakemberek, a kiknek ugyszólván a Dunán van állandó lakásuk: a hajósok és a molnárok. Emberemlékezet óta a mi szerencsétlenség csak megtörtént a Dunán, azt mind előhozhatk; jjesztettek a zatonnyokkal is, hogy t. i. egy hirtelen keletkező vihar oly erővel hajthat rá bennünket, hogy nem tudjuk majd a ladikót leszábadítani és ott veszhetünk; a meredek partokat is emlegették, melyek a zúporos, a szélvész elől menekülést lehetetlennek teszik. Megvallom, leginkább az utóbbi érv hatott rám, el is határoztam, hogy létrát viszek magammal ennek az esetleges akadálynak leküzdésére. Látván, hogy az ijeshéssal nem mennék semmire, azt tanácsolták, hogy ha már örökre ersjével meg akarom tenni a veszedelmes utat, tegyem meg tutajon. Így járt be az egész Vágolygyet a hatvanas években egy meg most is élő fejérmegyei főúr. De én minden községet meg szándékoztam nézni a Duna partján, így pedig ugyancsak későn érkezett

Ez állítás abszurditása kitünik az egyház alapításából, annak rendeltetéséből, azon istenileg megállapított különbségből, mely az egyházi és világi rend között létezik és végre azon történelmi tényből, hogy egyházak előbb léteztek, mint államok.

De az sem áll, mintha a jelenlegi politikai konstelláción az utolsó itéletig változtatni nem lehetne s azért abba az egyháznak bele kellene nyugodnia. Alkotmányos országban a statusquo fentartása, vagy megváltoztatása a választóktól függvény, ezek fogják megmutatni, meddig kívánják a decemberi törvényeket érvényben hagyni; mert az általános választásoknál oly zivatart keletkezhetik, mely az ultraszabadelvi rendszert annak kitartott támogatóival együtt a semmiségbe sodorhatja.

A jó tanácsokat osztogató radikális sajtó különben meg is fenyegeti a klerust, ha az egyházi politikai törvények-teremtette helyzetbe bele nem nyugszik. Tosszi pedig ezt ugy, mint a kancellár-szemű mérszáros, ki tudvalegőleg másfelé néz és másfelé üt. Ugyanis e sajtó fenyegetéseit ily jó tanácsokba burkolja:

Most még miok annak jövedelmét élvezhetik, a mi nekik a — szegénység és mértékletesség — busásan dotált fogadalmá mellett jutott, gondoljanak a magyar közmondásra: a ki szelet vet, az vihart arat és hog: a vihar már sok palotát elsodort; nyírják, de ne nyúzzák nyájukat, akkor aztán tovább is békében láthatják el szőp hivatalukat.

Ezt olvasva, az ember nem tudná hamarosan megmondani, mi nagyobb az ily féktelen sajtóban, a tudatlanság-e, vagy az arrogancia? Ki hallotta azt, hogy a világi papság szegénységi és mértékletességi fogadalmat tett? E dolgok a világi elemet legalább is oly mértékben kötelezik, mint a papságot; a szegénység fogadalmá pedig pláne csak azt, a ki ily fogadalmat tett. Olvassak el ez urak az egyház tanát az evangéliumi tanácsokról; akkor aztán nem fognak ily képtelenségeket állítani.

Aztán ki vetett szelet? Az egyház bizonyára nem s így a vihartól nincs oka tartania. Ha pedig az egyháziak eddig a rájuk bízott nyáját nyúzták volna: akkore nyáj

nem lett volna képes fennállásának ezer éves emléket megülni s azok e nyáj zsrján annyira meg nem hizhattak volna, a kik a gypajjuval — kereskednek. Avagy nem e körülménynek köszönte az antiszemizmus keletkezését és Bécsben uralmát is? Ne tessék tehát saját fogyatkozásait másokra kenni!

Ments meg uram minket jó tanácsolótól!

Herbst József

perbáli plebános.

Egy főszolgabíró ukáza.

A ki az undort gerjesztő rendszerrel a melyet a zsidó-liberális kormány Magyarországon inaurálta, megbarátkozni nem képes, azt a husos fazekek árnyékában oláldkó liberális korifonosok öröke erejével tönkre akarják tenni. Hasonló eset történt a Szalavszky főispán fonhatósága alatt álló megyében is, a hol Rudnyay esaczai szolgabíró a következő átiratot intézte Cserne községhez:

Rövid mult időben Cserne község előjárósága és egyes képviselőtestületi tagok nálam szóbeli panaszt emeltek, hogy Moravszky Lezso ottani lakos és a képviselő-testület tagja kizsákmányolván a képviselő-testületi tagok magyar nyelvbeni tudatlanságát, saját előnye és érdekei tekintetéből a képviselő-testület ülésain kívül, általuk különféle határozatokat aláírt.

Mint hivatott öre a községi autonomia szeplőtelenességének ezen eljárás ellen szót emeltek, azt kárhoztatni és sz. t. képviselő-testületi tagot figyelmeztetem, hogy a képviselő-testület egybehívása és ülésének megtartására egyedül a bíró van felhatalmazva, hogyha ilyen ülések tartását a bíró, körjegyző avagy a képviselő-testületi tagok negyede szükségesnek találta. Nemkülönböztetve hozott határozatok csak az esetben jogerőnyet szereznek, ha azok körjegyző vagy törvényes helyettese által bekönyveltetnek, ugysis a bekönyvelt jegyzőkönyvi másolatok

volna rendeltetési helyére a tutajos tót velem együtt, aki szinte nem szeretek csigamód utazni.

Megmaradtam tehát az eredeti tervem mellett és kezdem készülni. A mennyire haladtam az előkészülettel, annyira fogyott azok száma, kik kezdetben utitársakul ajánkoztak. Míg a terv csak terv volt és mindenfelé bámúlattal adóztak a vállalkozó szellemnek, addig annyian voltunk, hogy el sem fértünk volna a ladikán; de a mint a terv megvalósulás felé közeledett, elparárgott mellőlöm egyik a másik után, mint a vén zsidók a házasságtörő asszony mellől. Minden befolyásomlat szükséges volt merlegbe vetnem, hogy végre mégis két társat megtudtam magamnak tartani. Egy molnárt fogadtam föl, kinek az volt a feladata, hogy kormányozzon és őrizze a ladikót, ha mi kiszállunk.

Junius 25-ikén reggel öt órakor löktük el a ladikunkat az ujfalusi partól; forgópisztolyalylal löttünk egyet, ezzel jelezvén az ujfalusi, meg az ercsi-öréklődőknek indulásunkat. Bár nem tengerre, csak a Dunára szálltunk, mégis loveltük a kalapot és imádkoztunk szerencsés utért. Meghatottan kiáltottunk fel: „Szorencse fel!“ A lövés hangjára csakhamar megjelent a parton egy ismerősünk és kalapjával busut integetett a távozóknak. Viszönoztuk az üdvözlöt és aztán a rendezéshez fogtunk. A sátor alá raktunk mindent, hogy a nap, meg talán az eső ellen meglegyen védve a holmink. Hogy mi mindenfelét vittünk magunkkal, azt hosszu volna elbeszélni. Pakróc, takaró is volt velünk, még három kéve zuupp is, melyen nappal heverésztünk, éjjel pedig nem egyszer aludtunk. Hogy a zuuppot ugyancsak használat alá vettük, kitünik abból, hogy Zimonyig a három kéve egyszerre fogyott le.

Elindulásunk előtt két nap és két éjjel az özőnyzire emlékeztető bőségekben szakadt az eső, de az ebből támadt aggodalmunkat elizte az ujfalusi erdő mögöl fölkelt nap. A virradattal járó hűvösség

ellen társaim, egy tanító és egy deák, kabátot huztak föl, én pedig az evezőhöz ültem. Pompásan haladtunk, míg eveztem. Megpróbáltuk, a társaim evezésével is megünn-e oly gyorsan s e versengés közben annyira belomerültünk az evezésbe, hogy csak közvetlenül Zimony előtt hagytunk fel vele. Nem csodálom már, hogy az egyszeri görög egy ökröt is föl tudott emelni, melyet borju korától napontkint vállaira vett. Első nap ötszáz húzás, molnárosan: vonyintás után kimerülve dőlünk le a zsuppra; második nap már ezret, harmadik nap ezerötszázat, negyedik nap kétezeret, ötödik és a többi nap kétezeröttszázat huztunk anélkül, hogy valami különös fáradság vett volna rajtunk erőt. Csak akkor fogta meg egyik-másik kellelenül az evezőt, midőn tulerősen tüzött a nap, mert az evezést meg a kormányost csak nagyritkán részesítette a meglehetősen magas, de a ladikó hosszának két harmadán túl nem terjedő sátor jótékony árnyékában.

Az iváncsai sziget csucsnál találkozunk a fölfölő iparkodó „Széchenyi“ hajóval; ekkor bőven kijutott a dunai élvezetből, mert „kis csoloknak a Dunán rengedező-ett ugyancsak. Az adonyi sziget ugynevezett „Császárállás“-nál, hol az abszolutistákus korszakban a jelenlegi királyunk? károkatonákra vadászott, többet meg fillüket a hétértai mészre hívó harangszó. A harangozást már nem hallottuk, akkor már túl jártunk az adonyi határon, pedig ki is szálltunk a rövnel egy kis reggelire.

Kulcsnál, a rácalmási hajóállomáson is ki-lököttünk. Fölmáztunk a vidék legmagasabb csúcsára, ahonnan a Csepel sziget déli részét meg a Kis-Kunáságból egy jókora darabot szépen át lehetett tekinteni. Keresztülmentünk a keskeny és mély keszintón, melyhez kedves emlék köt. Adonyi kaplán koromban a kulcsi vendéglőben tartottuk meg a dalegyet tavaszi mulatságát. Hazamenet az említett utban (nem uton) fölfordultunk, ha tudunk, de így

kiadására kizárólag a körjegyző van feljogosítva és így minden más uton készített iratok és határozatok jogérvényét nem szerzik és ezekből tényleg kár és felelősség egyedül az aláírókat fogja illetni, melyekért vagyonilag és tényleg felelősségre vonhatók.

Csacszán, 1895. évi aug. hó 14-én.

Rudnay s. k.
főszolgabíró.

Azonban Csorne község a következő nyilatkozattal felelt a főszolgabíró urnak klaszszikus ukázára:

Alulírott Csorne községi képviselőtestületi tagok ez uton hitelt érdemlőleg bizonyítjuk, hogy a csacszai főszolgabíró Rudnay István ur f. óvi augusztus hó 14-ről keltezett 3134 számú átirata, mely nekünk közbesíttetett semmi más, mint nevezett politikai hatóság részéről tekintetes Moravszky Rezső esornoi földbirtokos és képviselőtestületi tag általunk igen tisztelt személye iránti kvalifikálhatatlan rosszakaratsrosz hiszeműséget és boszút tartalmaz.

A főszolgabíró átiratát kellő helyre méltattuk, az abban foglaltakat visszautasítjuk és e helyen tekintetes Moravszky Rezső urnak nyilvánvaló bizalmat szavazunk azzal, hogy ő benne községünk a jelenlegi zilált közigazgatási viszonyok közepette, igazi védnökét tiszteli. — Ha alá is írunk a község javára szolgáló átiratokat, azok nekünk megmagyaráztattak alaposan mindenkor s minden időben.

Bizalmunkat tekintetes Moravszky Rezső urnak nyilvánítva és a főszolgabíró szavait visszautasítva jelenlegi nyilatkozatunkat az összes honi rokonérzelme magyar és tót lapokban közölni szükségesnek véltük.

Sztasz Pál, s. k., Chovasszeicz András s. k., Styjetyjár György, s. k., Gomola Pál, s. k., Grochál Zavadan János, Gomola Pál, névalíró, Padisák Pál, Grochál Spila János, névalíró, Padisák János, s. k., Sztrányava János, Kubancsák József, névalíró, Najdek Jakab, Svancsár György, Sztasz Pál, s. k.

csak félre dőlhetünk. A hegyről lejövet cseresznyét vettünk egy makádi asszonytól. A nő lehozta a cseresznyét a lakunkhoz. Utközben sok mindent elmondott neki Makádról, hol a papot, a jegyzőt és még egy harmadik családót jól ismerek. Az asszony erre kíváncsi lett, hogy mi kik vagyunk. Mondtuk neki, találja ki, hogy hovaválók vagyunk? És mit felelt?

— Hogy hovaválók az urak, azt nem tudom, de annyit mondhatok, hogy jó törzsgyökeres magyarok, mert úgy ejtik ki magyar szót.

Pedig mind a hárman igazi németek vagyunk, csak hogy alkalmazkodtunk az ő kiejtéséhez és egészen a szájja ize szerint beszélünk.

Tassig ezen a feleleten mulattunk. Itt a révénél új tápot nyert jó kedvünk. A csárdásnét kérdeztük, nem tudná-e megmutatni a helyet, ahol IV. Béla király átkelt a tatárjárás után a Dunán? Az asszony előhívta a férjét, összecúsdította az öreg molnárokat, beszélt az úgynöknek is, de senki sem tudott visszaemlékezni erre az átkelésre.

— Hát mikor járt erre az a király? — kérde az tán tölnek az asszony.

— Hét és egy félszáz évvel ezelőtt, felelém. Látni kellett volna, mily józú nevétsébe tört ki erre az asszony!

— Hogy is emlékeznék valaki vissza arra, a mi oly réges-régen történt? — nyugó faldokolva a röhögéstől. A további beszélgetésben még azzal is mentegetőzött, hogy ők nem is oly régen vették át a révkorcsmát.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

— **A közigazgatás államosítása.** Peregely belügyminiszter Igón kijelentette, hogy a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatot még a jövő április havában (tehát a bolondok havában) véleménynyilvánításra küldeni a törvényhatóságoknak és általában nyilvánosságra hozza, hogy a közelemény is foglalkozhassék vele.

— **Bánffy és a gör. kath. papság.** Bánffy miniszterelnököt nagy ünneppel fogadták a minap Szilágy-Somlón, de a római és gör. katolikus papság a fogadáson nem jelent meg. A szilágy-somlyói polgármester ugyan levélben kétszer is felszólította a klerust, hogy jelenjék meg ő is, de a papok távolmaradtak. Barbolovics Alimp, szilágyi püspöki vikárius erre a következő levelet intézte Gecsey Sándor polgármesterhez:

E hó 2-án kelt levelére válaszul, van szerencsénk ont az egyházi szenátus megbízásából értesíteni, hogy a jelenlegi szomorú és ránk románokra nagyon is szomorú nemzetiségi és egyházpolitikai viszonyok között nem vehetünk részt ama ünnepeken, melyeket a kerület országos képviselőjének, Bánffy Dezső báró ő méltóságának tiszteletére rendeznek. A gör. kat. egyházi szenátus 1895. szeptember 8-án tartott üléséből. Barbolovics A. vikárius, Lázár J. P. jegyző.

— **Nem kell állami anyakönyvvezető!** Oravicabánya (Krassó-Szörény) városi képviselőtestülete a hó 11-én tartott közgyűlésen a jegyző ellenkező dacára Kruscsesperes-plébános indítványára 17 szavazattal 6 ellenében kimondta, hogy állami anyakönyvek vezetésére helyiséget nem ad, sem bármilyen kötelezettséget ez irányban el nem vállal. — A bácsmezei Ó-Moravicán egy kis szobát ajánlott a képviselőtestület anyakönyvi hivatalnak. A főbíró azonban nagyobb szobát követelt. „Hát ha az államnak és a főbíró urnak — vágott vissza mérgesen egy kálomista gazda — tisztességesebb terem kell, hát akkor keressenek máshol, a község úgy sem tartozik sem szobát, sem jegyzőt az államnak ki szolgáltatni!” Erre a közs. gyűlés az előjárásnak a jegyző által előterjesztett javaslatát fogadta el, a főbíró pedig elgondolkozhatott, hogy: nem úgy van már, mint volt régen. A lefolyt héten kinevezett anyakönyvvezető névsora is igen tarka. Szilágy megyében van közöttük 1 polgármester és 1 segédjegyző. 5-nek nincs jussa házasságokat kötni, 1 állás betöltetlen. A torontál megyeiéek közt van: 2 polgármester, 2 városi főjegyző, 63 segédjegyző, 24 tanító (köztük 4 kath.), 23 községi írnok, 1 közgyám, 2 nyug. jegyző, 1 orvos, 1 gyógyszerész, 1 pénzügyi könyvelő, 3 nem köthet házasságokat, 3 állás betöltetlen. Temes megye: 1 polgármester, 2 vár. főjegyző, 5 nem köthet házasságokat, 2 állás betöltetlen. Bihar megye: 10 gör. kel. tanító, 11 állami tanító, 7 ref. tanító, 6 II-odjegyző, 11 jegyzői írnok, 3 magánzó, 4 írnok, 1 nyug. tanító, 18 segédjegyző, 1 regálóbérlő, 1 vár. díjnok, 1 gyáros, 1 nyug. honvédszázas. 4 nem köthet házasságokat. Szolnok-Doboka: 2 polgármester, 18 segédjegyző, 9 bíró, 2 írnok, 2 szolgabíró, 6 áll. tanító 1 nyug. jegyző, 1 gazdatiszt, 1 földbirtokos, 1 nyug. alispán. 23 nem köthet házasságot, 1 állás betöltetlen.

— **Harc a mandátumokért.** Szentiványi Kálmán nemzetipárti képviselő nyílt levelet intézett nyárad-szerdai választóhoz, a melyben, nyilván, mert félti a mandátumát, hevesen megtagadja a kormány egyházpolitikáját. — Drechsler Edét, Baja képviselőjét hírszerint körjegyzővé nevezik ki. Mandátumát Graenzsteinen Béla államtitkárnak szánja a kormány, a mivel szemben a Baján igen erős a néppárt Drechsler Gézá, Drechsler Ede öcséjét szándékozik felléptetni. — Vidombákon a hó 21-én lesz a választás. A kormánypárti szászok jelöltje Schmidt Károly szerkesztő, a zöld szászoké Korodi Lutz Lajos tanárjelölt és szerkesztő.

— **Ismét nemzetiségi kongresszus.** Bánffy Dezső báró, miniszterelnök szenális egy államférfi. Legujjabban, fontosabb dolga nem lévén, a nemzetiségek pacifikációjára adta magát. Kegyelmet ígér az elítelt memorandistáknak és be akarja bizonyítani a világnak, hogy a magyarországi nemzetiségek teljesen meg vannak elégedve a zsidó-liberális uralommal. E célból egy dr. Alexi György nevű román professzor mozgalmat indított meg egy az ezredéves kiállítás alkalmával tartandó nemzetiségi kongresszus ellen. A milyen mondvacsinált üres és hatástalan tündetés volt ez utóbbi, épen olyan lesz az ellenkongresszus. Egyik sem képviseli jogosan a nemzetiségeket.

Telefon-jelentések.

Budapest, szept. 16.

— **A pestmegyei anyakönyvvezetők** tegnap tették le a hivatalos esküt Beniczky Ferenc főispán kezébe. Mintegy 300-an gyűltek össze az anyakönyvvezetők és főszolgabírák, a kikhez a főispán majd Madarász Elemér anyakönyvi felügyelő keneteljes dikciókat intéztek a liberális egyházpolitikára üdös voltáról s több afféle csogabogárról. Az anyakönyvvezetők kiiktatását későbbre halasztották.

TÁVIRATOK.

— **Nyiregyháza, szept. 16.** (Ered. táv.) Itt tegnap meglehetősen látogatott pártgyűlés volt a függetlenségiékné. Először Beniczky Miksa, a kerület képviselője megtartotta beszámolóját, utána pedig a gyűlésen elnököl Kossuth Ferenc szólaft fel és hosszasan nyilatkozott a függetlenségi frakciók egyesítésére vonatkozólag. Esztelvény a pártszakadás okait, azon nézetének adott kifejezést, hogy az egyesülésnek létre kell jönnie, pártfegyelmek lennie kell. Hogy mik adandók még hozzá a párt elvökhöz, arról nem akar nyilatkozni, annyit azonban kimond, hogy a párt kötelező elvökhnek nem szabad nagyontágtérre terjeszkedniök, és hogy az egész párt tartozik elfogadni, a mit a többség akar. A pártszenvédeyeket le kell csillapítani.

— **Czegléd, szept. 16.** (Ered. táv.) A két függetlenségi képviselőjelölt tegnap tartotta programbeszédét. A választók többsége Hegedűs Károly mellett van, míg Bába Molnár Sámuel, Kossuth Ferenc jelöltje körül alig 200 választó csoportosult. Bábat még az sem menti a bukástól, hogy tegnap Eötvös Károly és Horváth Ádám jártak itt és korteskedtek mellett és hogy jókorte egy zsidó, a ki házról-házra járt koldulni a szavazatokat. A kolduló kortes ellon a Hegedűspárti feljelentést tett a belügyminiszternél és a pestvidéki törvényszéknél. (Látványos, hogy a ceglédi választás drasztikus bizonyítéka a függetlenségi párt egyesülésének. Szerk.)

— **Bécs, szept. 16.** (Ered. táv.) A király Badeni grófot tegnap hosszabb magánkihallgatáson fogadta, a melyen Badeni gróf az új kormány teljes névsorát terjesztette ő felsége elé. A király a névsort teljesen jóváhagyta, de az új kormány kinevezése csak a hó felé közöltetik egyidőben az ideiglenes Kielmannsegg-kormány felmentésével. Badeni gróf az új kabinet névsorát még nem hozta a nyilvánosság elé és így a reávonatkozó hírlapi közlemények legalább is koraiak.

— **Konstantinápoly, szept. 16.** (Ered. táv.) A külügyminisztérium megérfolja azon hírt, mintha a szultán visszavonta volna az örményeknek tett engedményeket.

— **Belgrád, szept. 16.** (Ered. táv.) A szerb liberálisok tegnapi alakuló gyűlésükön Ristes volt regent kiáltották ki pártvezérnek.

Városi és vidéki hírek.

— **Dr. Steiner Fülöp megyés-püspök** X. számú körlevele közli a folyó évi augusztus 26—30-ig tartott lelki szent gyakorlatok résztvevő egyházmegyei papok névsorát. Ezek a következők: Prifach József, dr. Pellet Ödön, Benedek Ferenc, Károly János, Huszár Károly, Kuti Márton, Komáromy Károly, Zimándy Ignác, Feld Antal, Gremperger István, Konecz Ignác, Szuborics Jónó, Tamás Vilmos, Flátska Károly, Horváth Sándor, Kovács Alajos, Parkas József, Krécsy Károly, Kálmán Károly, Seheirich Antal, Konop János, Bezőky József, Schulez István, Knoch József, dr. Klauze György, Biber Gyula, Rácz András, Knezhich Pál, Fritzenschaft János, Dittrich István, Puli György, Miller József, Szentiványi Károly, Tomán Antal, Szorády Gyula, dr. Szalay Hubert, Fülöp István, Láties György, Streit Ferenc, Andriszek János, Horváth Imre, Jelinek Antal, Kostyelik Sándor, Chay Antal, Szalay József. Itt van megörökítve egyszersmind a megyéspüspök megnyitó és bezáró beszéde is. Az acaai és tárnoki plébániákra október 22-ig pályázat hirdették, ugyszintén az ettyeki és soós-kuti kántortanítói állomásokra is október 2-ig. Az előbbinek jövedelme 985 ft 50 kr., az utóbbié 756 ft 50 kr. Azután az egyházmegyében előfordult személyi változások közöltetnek, melyeket mi már esetről-esetrel közöltünk.

— A kis-celli hadgyakorlatok.

A Kis-Cell környékén megtartandó hadgyakorlatokra folyó hó 13-án kezdte meg a városunkban és vidékén elszállásolt katonaság az elvonulást. A 24-ik vadászszázaló a hó 13-án Bodaikig menetelt. A 69-ik gyalogozred, a 3-ik boszniai ezred és a 32-ik gyalogozred egy zászlóalja ma reggel indult el. Ugyanezen ma indultak el a v-ik, 11-ik és 13-ik sz. cs. és kir. huszárezredek, valamint az 1-ső és 2-ik honvédhuszár ezredek zöme is. A kis-celli hadgyakorlatokon ő felsége a király is jelen lesz, Utazásának rendje a következő: Szeptember 17-én délután 3 órakor indul el udvari külön vonaton Bruckból s a győri állomásra délután 4 óra 21 percek érkezik meg. Pár perennyi tartózkodás után a vonat Kis-Cell felé indul, hova 5 óra 50 percek érkezik. Kisvárt 17 tábornok s a megfelelő törzskar fogja képezni, kiket szintén külön vonatok szállítanak Győrön keresztül. Ő felsége szeptember 18-án indul Kis-Cellből vissza Győrbe s ide dél után 6 óra 19 percek érkezik. Győrből az udvari vonat 6 óra 26 percek indul Bruck felé s a helyre 7 óra 50 percek érkezik meg.

— Egy katolikus író kitüntetése.

A király ő felsége augusztus hó 19-én kelt legmagasabb elhatározásával a királyi család hitbizományi könyvtára részére elfogadta Simon Péter fővárosi VII. ker. főgimn. tanárnak a „Király és Nemzet” című legújabb és a sajtó által osztatlan elismeréssel fogadott művét. Ő felsége egyszersmind legmagasabb elismerése jeléül a nagy arany érdem adományozta a szerzőnek, a kinek azt a múlt héten nyújtotta át dr. Erdődy Béla tanulmányi főigazgató. Az érem ötven darab arany súlyu, átmenője 47 mm. s felső lapján ő felsége arékepe körül a körirat olvasható: „Franciscus Josephus I. Dei Gratia Imperator Austriae et Hungariae Rex Apostolicus”; hátsó lapján a korona alatt a király jelszava áll: „Viribus Unitis”. Hogy Simonnak ugyanezen munkáját a királyné ő felsége, Stefánia özv. trónörökösné és az uralkodóház legtöbb tagja elismeréssel elfogadták és hogy József főherceg brilliánsos mellével tüntette ki érte Simont, azt már annak idején közöltük és most már csak azért említjük meg újra, mert a legfelsőbb kitüntetések ezen egész sorozata egy kiváló katolikus íróért. Simon tanár régi

és buzgó munkása a katolikus irodalomnak tagja a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának és most kitüntetett művét, melynek egy kath. kör könyvtárából sem volna szabad hiányoznia, elejétől-végig a katolicizmus szelleme lengi át, az a szellem, a mely hívon tüntetvén fel a katolikus egyház hervadhatatlan érdemeit a haza és a trón körül, nem hallgatja el a másfelekezetek érdemeit sem. Szolgáljon Simonnak a legfelsőbb kitüntetés buzdításul működésének lelkes folytatására!

— Visszatérés Pálán (Tolnamnye)

szept. 12-én Tüdő Adám 65 éves ref. urasági eszló, a róm. kath. Bogóói Anna férje, letetvén az apostoli hitvallást Forster Ernő pápai kamarai-plébános kezeibe, felvettett az egyedül üdvözítő róm. kath. egyház kebelébe. — A megtértnek 4 fia, és 5 leánya lévén, mind a kilenc gyermekét a kath. szentegyházban kereszteltette és a kath. szent hitben nevellette fel. (re.)

— Fejérmegye és a millenium.

A millenárius ünnepségekből vármegeünk is ki akarja venni a maga részét. Folyó hó 13-án délelőtt tartotta a megye közönsége által a millenárius ünnepségek rendezése tárgyában kiküldött bizottság ülését. Jelen voltak ezen: Huszár Ágoston alispán mint elnök, Sárközy Aurél, König Károly, Szűts Arthur, V. Balogh Lajos, Dettrich Zsigmond, Franki Soma, Udvardy Sándor mint a millenárius bizottság tagjai. A bizottság az alispán ajánlása után egyhangulag elfogadta V. Balogh Lajos tervét, hogy a megye egy megyei árvaláz létesítésével ünnepelje meg a milleniumot. Az alispán az árvaláz létesítésére a következő indítványokat terjesztette elő: 1) A megyei közgyűlés válasszon egy árvaláz bizottságot, mely a megye védmérsége alatt alakítson egy árvaláz egyesületet, a mely intézze az árvaláz felállítását és vezetésének dolgait. 2) Az árva tartalék alából 10,000 ft tétessék le árvalázi alapul. 3) A tüzbiztosítási járulék és évenként mutatkozó kamat felesleg adassék át az árvaláz évi jövedelméül. 4) Öt évig évenként 1% pótdadó vetessék ki az árvaláz megvalósítási céljaira.

Ezen indítványok egyhangulag elfogadattak. Lesz tehát a milleniumra megyei árvaláz, a melyben V. Balogh Lajos nem uralkat és kisasszonyok, hanem munkásokat és jó eszlókat akar neveltetni s elismerését és hálaét fejezte ki a bizottságnak, hogy felkarolta az elhagyott árvaláz ügyét. Erre az elismerésre, erre a hála nyilatkozatra csak azt jegezzük meg, hogy a ki csak kötelességét teljesítette, meg semmit sem érdemel. Az árvaláz ügyét felkarolni pedig humánus kötelesség. Ha nincs millenium, talán nem lett volna szükség árvalázra?

Az alispán ezután jelentette, hogy Fejérmegye monografájának történetéből az első kötet Károly János kanonok tollából 1896-ban fog megjelenni. A jelentés tudomásul vétetett, s az alispán a további intézkedések megtételére káretett fel. Majd Zemplénmegye indítványa olvastatott fel a millenárius bandériumra vonatkozólag. A bizottság felkérte az alispánt, hogy a megye földbirtokosaihoz intőzzen felhívást, hogy a banderiumban saját költségükön vegyenek részt.

Vágó Pál korrajzi díszmenetét nem pártolta a millenárius bizottság. Az alispán, a beérkezett történelmi művekről tett jelentés után felszólította a bizottságot, hogy a megye közönségét hívja fel a történelmi művek pártolására.

— **Veszprémi Jenőnek**, a múlt évben városunkban elhunyt kiváló színigazgatónak özvegye Ágh Ilona, ki maga is jeles színésznő, mint értesülünk, október hó 1-étől számított színigazgatói engedélyt folyamodott.

— **Megtért lelkesz.** Maison Lajos a székesfejérvári egyházmegyének áldozó papja, a ki évekkel előbb apostatált, bűnbánólag ismét visszatért az egyház kebelébe és minden egyházi büntetéstől feloldva, ismét engedélyt kapott, hogy egyházi funkciókat végezheszen.

— **Az egyetemi ifjak elnökválasztása.** Tognapelőtt este választották meg Budapesten az „Egyetemi kör” tagjai

az 1895—6-iki tanévre elnöküket. Hubenay József és Komlóssy Arthur voltak a jelöltek. Az a liberalis, az a konzervatív, antiliberalisok jelöltje volt. A győztes az antiliberalisok jelöltje lett még pedig több mint 12. szótöbbséggel. A tegnapi választás fényesen bizonyítja, hogy az egyetemi ifjuság körében is egészségesebb szellem kezd terjedni. Örömmel üdvözöljük az „Egyetemi kör” 1895—96-iki iskolai évi antiliberalis elnököt, Komlóssy Arthurt.

— **Műkedvelők színelőadása.** A déli vasút helybéli műhelyének munkásai dalegyesületük javára f. hó 15-én nómaképp lottel egybekötött színelőadást rendeztek a színházban szép száru közönség jelenlétében. Színre került Szigligeti Ede „Két pisztoly” c. népszínműve. Az előadás és a néma-képlet jól sikerültnök mondható, a mi Szaller István rendező érdeme, kit a közönség többször a lámpák elé is hívott és megtapsolt. A szereplők is mind megállították helyüket, de különösen meg kell emlékezni Winkler Juliska (Lenke), Bakács Imre (Kugli borbély), Bori József (Bájkerti) Hoffer József (Stein adópénztárnok) és Feigl Sándorról (Subri). Winkler Juliska kisasszony egy remek eszokort kapott. Az előadás fél 11 órakor végződött.

— **Úti levelek.** Pálffy Lajos nevű tisztelt polgártársunk a múlt hó 8-án, megvauva az egyházpölitikával telített hazai levegőt, a szabad Amerika-felé vette útját. Utazásáról két levelet intézett már hozzánk. Az egyiket Hamburgból, a másikat Havreből (a múlt ó írja: Havre-ből) írta. Az elsőben elmondja, hogy rokonalitól és ismerőséitől el sem búcsuzott, hogy annál könnyebben legyen a válás. Az egy kicsit furesza, hogy Pálffy Lajos „könnyen” minden bánat nélkül vált meg hazájától. Hamburgból, hova aug. 13-án érkezett, aug. 14-én indult el s 16-án már Havreban volt. Innét 17-én este indult el New-York felé. A levelek legnagyobb részében egyelőre csak arról értesít bennünket Pálffy Lajos polgártársunk, hol és mit reggelizett, ebédel és vacsorált. Mint a postabélyeg mutatja, vándor hazánkba aug. 31-én már New-Yorkban volt.

— Pedzi a polgári házasságot!

„Hát kérem tekintetes jegyző ur, én ezzel a tisztességes személyivel házasságra ajánltnék lépni!” — állított be ily beszéddel R. K. község házához egy honpolgár negyed magával. — „Hát ha házasságra akar lépni — mondta a jegyző — ugy menjen el a tiszteletes urhoz, mert mi csak öket, 1-től kezdve adjuk össze a párokat.” — „De kérem, mi csak egy polgárilag akarnánk összeházasodni, hogy t. i. én két hónapra elvesszem ezen tisztességes személyt és ha az idő alatt megszeretöm, örök időkre nálam maradhat; ha azonban nem szeretöm meg, akkor havonként 20 ft eszlóbért adok neki, s aztán két hónap múlva elmehet. Itt ez a két tisztességes ember tanu lesz, kerek hát arról egy írást!” — „Barátom, én vadházasságról írást nem adhatok magának — mondta a jegyző — mert ez vadházasság lenne, hiszen ezen „tisztességes személynek” hites ura van és gyermekei is vannak; de ha törvényesen elválhik az uratól, akkor a polgári házasság által egymáséi lehetnek!” — „Na kérem, ha ugy polgárilag is olyan hajosan lehet feleséget venni — mondta a völegény jelölt — akkor élünk ugy, mint eddig: „kölesönös házasságban.” — Isten áldja meg!”

(Mavos.)

— **Héjj Imre és Héjj József** mészáros mesterek a fejérmegyei öszpontosítások alkalmával a 69-ik, 44-ik és 32-ik gyalogozredeknek, továbbá a 4-ik tüzérezrednek húst szállítottak. Vállalatuknak oly lelkiismeretességgel feloltak meg, hogy az illető katonai parancsnokságok teljes elismerését vívták ki maguknak, a mint erről a 69-ik gyalogozred parancsnokságától kiadott elismerő bizonyítványból magunk is meggyőződünk, mely szerint Héjj Imre és Héjj József mészáros mesterek husszállítási vállalatukat ugy mennyiség, mint minőség tekintetében a lehető legnagyobb lelkiismeretességgel teljesítették.

— **Felnöttek oktatása.** Német H Imre székesfejérvári kerületi állami anyakönyvfelügyelő, mint a „K. E.” írja, e hó 23-án d. e. 9 órakor fogja Komárom vármege állami anyakönyvvezetőit az anyakönyvvezetés körüli teendőkre beoktatni. Ghyecz Dénes komárommegyei alispán a

megye összes anyakönyvvezetőit és anyakönyvvezető helyetteseit berendelte a kitűzött határidőre a tanfolyam hallgatása céljából. Mára f. hó 16-ikára voltak egybehíva a Veszprém vármegye területére kinevezett állami anyakönyvvezetőik a vármegyezház nagytermébe, hogy ott egy, esetleg két napig tartó oktatásban részesülhessenek a felől, miképen kell az anyakönyveket vezetni, a polgári házasságot megkötni stb. A tanfolyam bevégeztével pedig az alispán meg fogja őket áldani és szétereszteni a megye minden részébe, hogy hirdessék az új ígét.

Papagály- és kakaduszinház
*less látható a jövő vasárnaptól kezdve a „Magyar Király” szálló nagytermében. Valóban bámulatos, mennyire vitték napjainkban az állatok idomítását. Ezzel csak a liberálisok idomítása versenyez. Az meg pláne solse hitták volna, hogy a papagályok, de különösen a kakaduk mennyire alkalmasak az idomításra. Ezek a bubos állatok valóságos komikusok és stíltjé-
 ikkel folytonos kacagásban tartják a közönséget. Az az előnyük az emberiszívűsek felett mindenesetre megeran, hogy nem szorulanak sugóra. Igen furcsák a kis zöld csalátszhatatlanok, a mint a törpe papagályok ezen faját nevezik. Az első előadás vasárnap délután 4 órákor lesz a tanuló ifjúság számára, a második pedig este 8 órákor és különösen az utóbbira már előre figyelmeltetik a közönséget.*

Irodalom és Művészet.

Megrendelési felhívás. A napokban került ki a sajtó alól „Tarka Világ” című elbeszéléskötet, mely 19 válogatott novellát tartalmaz a legkülönbözőbb zsánerekből. Mikor omlított kötettel a nyilvánosság elé lépek, talán nem leszek szerénytelen, ha arra merek számítani, hogy ha nem is mint régi ismerős, de mégis mint nem egészen idegen kopogtatok az irodalom barátainak ajtaján. Ép azért fölöslegesnek tartom arra a sikerre hivatkozni, mely nekem eddig úgy a fővárosi mint a vidéki sajtó részéről oly kedvező fogadtatást biztosított. Hadd beszéljen a kötet maga. A novellák nagyobb része már fővárosi lapokban látott napvilágot, de fog az olvasó eredeti dolgokat is találni benne. Végül csak azon reményemnek akarok kifejezést adni, hogy talán nem lesz senki, kinek a kötetet csaldóva kell majd félretennie. Itéljen fölőtte a kritika. Ára füzve 1 frt. Diszkótésben 1 frt 60 kr. Gyűjtőknek 10 példány után tiszteletpéldány. Megrendelhető könyvkereskedésekben, vagy szerzőnél Kőszegen.

Tisztelettel
 Kincs István.

A „Magyar Szemle”, e kitűnően szerkesztet kath. folyóirat 37-ik számában a következő magas nivón álló közleményeket találtuk: Irodalomtörténeti tankönyveink x+y-tol. — Uj áramlat irodalmunkban (III.) (—) — Életem, (Költemény.) Dömötör Pál-tól. — Bogaras emberek, Latkóczy Mihály-tól. — Bella, Gáspár Imrétől. — Rudnoky Ernő, Mester Károlytól. — A vihar, (Költemény) Heine után Kontur Bélától. — Egy kis tévedés, Kampis Jánostól. — Talány, Fules Lemaitre-től. — Az eperjesi muzsik, (Folytatás.) Tarczai Györgytől. — Freitag Gusztáv. (I.) Dr. Radányi Bélától. — Hétről hétre, (Tárca.) Tankredittől. — Irodalom és művészet. — Vagyások. — Szerkesztői üzenetek. — A legmелеgbben ajánljuk olvasóink figyelmébe e mindinkább nagyobb tért hódító revüt, melyet irodalmi becsű és tiszta kath. szelleműtől áthatott tartalma szép-litteraturánk első organumává avat. Előfizetési ára egész évre 6 frt. félévre 3 frt. Kiadóhivatal Uj-utca 14.

A Nagy „Lourdesi képes nap-tár” az 1896-ik esztendő évre megjelent és kapható,

A naptárak a népirodalom terén tagadhatlan, nem kis szerepet játszanak, s lehet mondani, hogy még ma is a köznéplegkedvesebb olvasmányát képezik, kicsinye és nagygya, a férfiak úgy, mint a nők egyaránt készséggel olvassák s alig van oly család, mely naptár nélkül tudna maradni, még a legszegényebb is iparkodik megszerezni, mert ez képezi igazságván, egész évi olvasmányát. Eppen ezért nagy hiba volt, hogy e nép szükségletét annyira pótló irdalmi terméket oly sokáig hagyták nem mondjuk éppen parlogni, — de olyanok kezében heverni, kik erre vajmi kevés gondot fordítottak, s csak az anyagi haszon, s nem a nép szellemi fejlődése és lelki előnye volt szemek előtt. Volt ugyan egy-két kisebb naptár, mely a nép szükségleteinek iparkodott megfelelni, de távolról sem elégitette ki azt. Első volt, az érdemet el nem tagadjuk: „A Szent Család képes naptára”, mely a jeget e téren megtérte, mely mindaddig nem ismert alakjával és valóban a nép igényeinek megfelelő tartalmával valóságos hódítást vitt végbe a naptár-vállalatok terén, úgy, hogy míg több nem életre való vállalatnak meg kellett hátrálnia előtte, addig más hasonlirányú és szellemű vállalatok támadtak és keletkeztek mellette, melyek nem mind elleneségei, hanem ugyanazon szellemben s ugyanazon téren működő segédtestek akarnak lenni, hogy így együttesen a nép szükségéi és igényeinek, — a gombamódra szaporodó más ellenes irányú naptárak ellenében — annál inkább megfelelhessenek.

Egy ily hasonlirányú naptár a most már IV-ik évfolyamába lépett 1897-ik esztendőre megjelent „Nagy Lourdesi Naptár” is, mely valóban a nép kezébe való s mind külső esin, mind belső magvas tartalmánál fogva az eddigi III. évfolyamot hasonlíthatlanul fölülmulja s a legnagyobb pártolást megérdemli. Térészüké miatt íti részletesen nem ismertetjük, hanem legjobb ismertetés, ha minden helységben legalább egy megrendel egy példányt, s azt mutatványkép másoknak átadja, hogy kiki saját szemével látva meggyőződhessek, hogy ez íres dicséret, s nagy lármájú hangzatos kinalásra nem szorul. E tekintetben különösen a főtiszteletelő lelkészkedő papság tehetne legtöbbet, hogy t. i. egy példányt mutatványkép megrendelne, annál is inkább, mivel ily mutatványpéldányt egy intencióért is megkaphat.

Megrendelhető: Mészáros Kálmán szent Ferencrendi atyánál, Budapesten, hová a pénzküldemények is címzendők. Ára 30 kr., postán küldve 35 kr. A nagyobb megrendelések tetemes árleengedésben részesülnek. Tíz példánytól 20-ig darabja 27 kr. 20–30-ig 26 kr. 30–50-ig 24 kr. 50–100-ig 22 kr. 100–300-ig 21 kr. 300-tól bármennyig csak 20 kr. Természetesen ily olcsó ár mellett a portó vagy postadíj, mindig a megrendelőt terheli.

Szeptember végén megjelenik tót kiadásban is, hasonló alak és irányban, de részben más tartalommal. Megrendelhető ugyanott, s azon az áron, mint a magyar.

„Árpádházi Boldog Margit Élete” c. munka fogja a jövő hó végén elhagyni a sajtót. Szerzője Demkó György hittudor, egri érseki lyceumi hittanár, ki fentemlített könyvére megrendelési felhívást bocsátott közzé. A könyv, mint a tartalomjegyzék mutatja, érdekes világot fog vetni Boldog Margit korának vallási, politikai és társadalmi viszonyaira. A mű iskolai ajándék-könyvnek is nagyon alkalmas leand. Füzött példány ára 1 frt 50 kr. egyszerűen kötöté 1 frt 90, diszkótésüé 2 frt 20 kr. A megrendelések a szerző címére (Hévesvármegye, Eger, lyceum) intézendők.

Az Uj Idők 39-ik száma a szokott gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A jelen füzet tartalma: A hadnagy. — Szabolcs házassága, Hercegg Ferenc-től. — A mesgyén, Szépfaludi Ö. Ferenc-től. — Magányos mulató (Költemény), Endrédi Sándortól. — Szent Péter esernyője, Mikszáth Kálmántól. — Királyi

hercegekről. — A vadászatról. — Irodalom. — Színház. — Mindenféle. — Szerkesztői üzenetek. Az „Uj Idők” előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Andrássy-ut 10.

Közgazdaság.

A budapesti gypju-vásár, legutóbbi árverésén az árak az ez évi július havi árverésen elért árakat pár forinttal túlszárnyalták. Különösen áll ez a hibátlan fésűs-gypjuokról, melyekre a verseny mindkét nap élénk volt. Az aukción megyénk-ből a következő urodalmak vettek részt: Windisch József polgári-í, Károlyi József gróf esurgói, Strasser Zsigmond perkáti, Zichy János gróf nagy-hantosi, Zichy N. János gróf nagy-loki urodalma. Az aukción összesen 8269 zsák gypju került árverés alá, s elkelt belőle 423 zsák. Ezen az aukción a külföld is meglehetősen képviselve volt. Drinápolyból, Mervből, a Don tartományból sőt még Bokharából is nagy mennyiségű gypjut jelentettek be.

A moóri italméresi jog. Az italméresi jogot Moór községe eddig maga birtában évi 13.100 frtért. A pénzügyigazgatóság ez összeget kevésnek találta s különféle kimutatások alapján 14.700 frtra akarta felemelni. A község előjárói azonban kimutatták, hogy a pénzügyigazgatóság követelési téves információkból erednek. Ezért Korb Mihály bíró, Turmayer Gyula és Wächter Ferenc jegyzők e hó 13-án a szükséges adatokkal Szekesfejevárra jöttek, hogy az ügyet tisztázzák vagy új szerződést kössenek. A tárgyalások folyamán a nevezettek kimutatták a pénzügyigazgatóságnak, hogy a bérösszeg oly nagy mérvű felemelést semmivel sem lehet indokolni. A pénzügyigazgatóság be is látta s Moór községe az italméresi jogért csak ezt 13.200 forint évi bérösszeget fog fizetni.

Vetőmagvak (Mantner Ödön tudósítása.) Vörös löhere. A forgalom eddigéig csak néhány tétel aprószemű magra szorított, mely a Bánáthban ugyszólván kéziről kére meg; a kinalat jelenleg már élénkebb, de ép aprószeműség és világos szín miatt vételkedv nem igen mutatkozik. Erdélyrészeiről kinalat még vajmi győren érkezik, mert a termelők, úgy látszik, bevárják, míg a külföld a vásárláshoz fog, minek aztán áremelkedés lesz a következménye. — Lucerna szintén kevés került forgalomba, úgy látszik ennél is a termelő várakozó állápontra helyezkednek. Téli búkkönyvek, téli hórsonak, homokbúkkönyvek, bíborherének, és mustárnak az idei felette olcsó ár következtében még mindig jó kereslete van.

Jegyzések nyersáránrt 100 kilonkint Budapesten:

Őszi borsó	6.50 frt
Őszi búkköny	8.— frt
Homok-búkköny	14—15 frt
Bíborhere	18—20 frt

Közgazdasági Napilap. Szeptember hó 28-án „Közgazdasági Napló” címmel Braun Sándor, az ismert közgazdasági író szerkesztése alatt napi lap indul meg a székesfővárosban, mely föléli a közgazdaság összes ágait, s a hétfői nap kivételével ezekkel külön mellékleteken foglalkozik. Vasárnap: Mezőgazdaság; Kedd: faipar; Szerda; Bőripar; Csütörtök: Malom-ipar; Péntek: Teknika; Szombat: Szeszipar. — A lap másuttalban a kormányhatalom zsoldjában áll, s annak pártfogása alatt jelenik meg.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészséggel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-tet, de uton-utfélen pellengérré állítja hitünket és arcu veri katolikus hit-elveinket.

— s. e. T. Ballint. Köszönjük, de a szép indítvány egy kisé elkésett, mindazonáltal eszméit a jövő számban fel fogjuk használni. —

Vasúti nyári menetrend.

Székesfehérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkeznek 8 ó. 16 p.
Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkeznek 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkeznek 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 8 ó. 12 p. este.
Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfehérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 9 ó. 16 p.
Délelőtt 11 ó. 50 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 3 ó. 16 p. d. u.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 4 ó. 27 p.
Délután 4 ó. 50 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 6 ó. 36 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfehérvára érkeznek 11 ó. 35 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfehérvárról Uj-Szöny felé:

Délelőtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkeznek 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönybe érkeznek 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfehérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfehérvárra érkeznek 8 ó. 22 p.
Délelőtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfehérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Délelőtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 8 ó. 44 p.
Délután 6 ó. 42 p. személyvonat indul
Siófokra érkeznek 7 ó. 42 p. este.
Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 ó. 43 p. indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfehérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfehérvárra érkeznek 6 ó. este.
Siófokról indul személyvonat 8 ó. 15 p.
Székesfehérvárra érkeznek 9 ó. 13 p. este.
Éjjel 12 ó. 15 p. indul
Székesfehérvárra érkeznek 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfehérvárról Veszprém felé:

Délelőtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkeznek 10 ó. 59 p.
Kis-Czellbe érkeznek 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémbe érkeznek 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkeznek 6 ó. 36 p. este.
Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkeznek 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfehérvár felé:

Reggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 6 ó. 0 p.
Délelőtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfehérvárra érkeznek 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 5 ó. 35 p.

Minden ünnep és vasárnap

a 3165-ik számú tehervonat:

Veszprémből indul 7 ó. 45 p. este.
Péhről indul 8 ó. 40 p. este.
Székesfehérvárra érkeznek 10 ó. 9 p. este.

Van

utánzott »TOKAJI COGNAC«. Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rosszak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Ezen értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL** nincsenek ellátva:

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az
ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

☛ **725130 liter bort használt fel.** ☛

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszerárban,	Kovács Pál	urnál,
Berényi Mór	Molnár Adolf	"
Deutsch A. F.	Piskó László	"
Destek Adolf	Róth Bertalan	"
Hoffmann Lajos	Reitmann Ignác	"
Inrich Viktor ur gyógyszerárban,	Schwarz S.	"
Karl József és Fia wálnál,	Reinitz Lipót	"
Uj. Tógl Gyula urnál.		

Helyi ügynök: **BERGMANN és FIA cég.**

Hirdetések

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO” részére

felvételnek

Márián György könyvnyomdájában,

Székesfehérvár, Szt-István-tér 1.

hol is mindennemű nyomdai munkák a legizlésebb kiállításban és legutányosabb árák mellett készíttetnek.